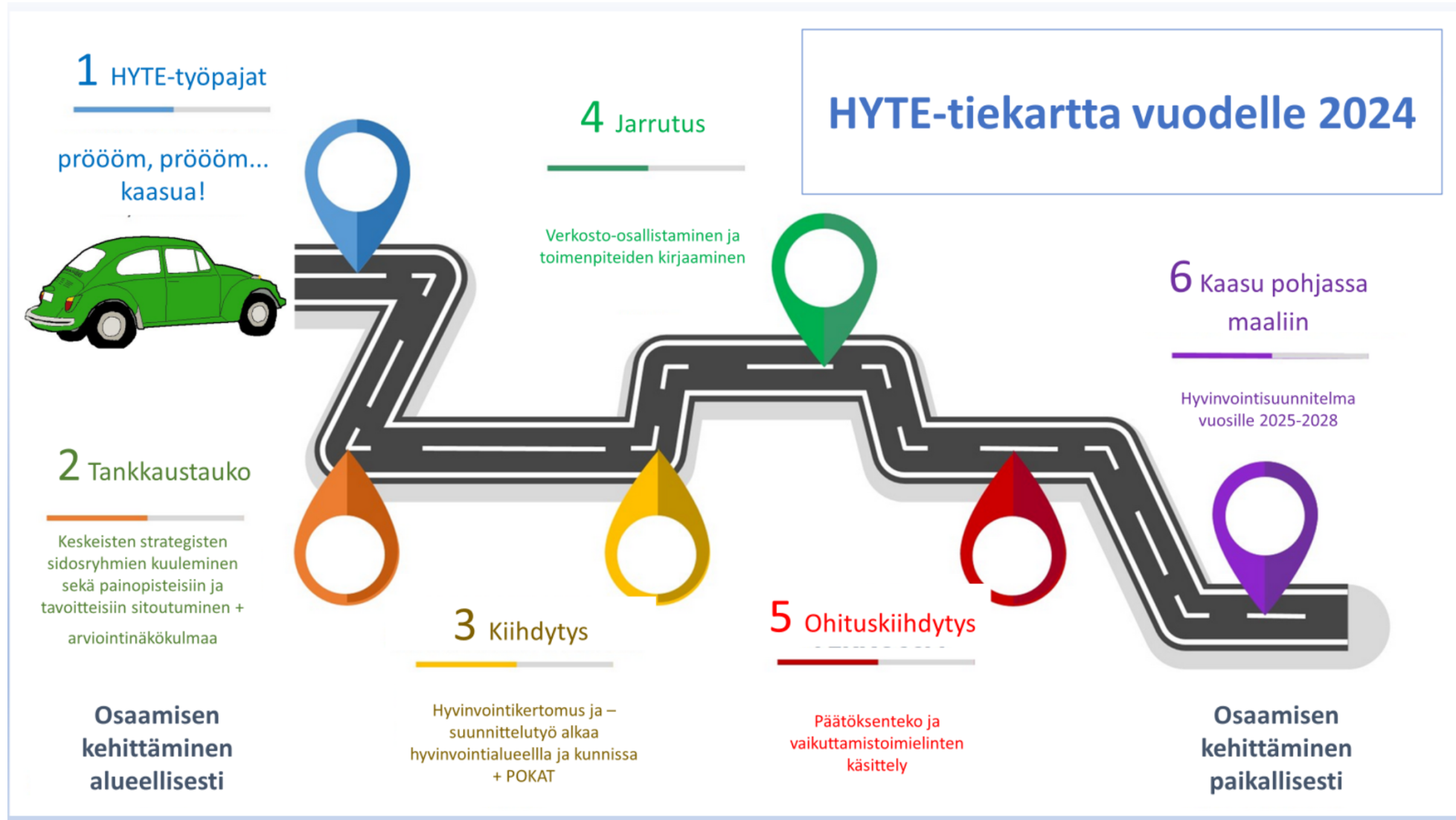

Pohjois- Karjalan hyte-ohjelma

Taustaa

- 9-10/2023 Hyvinvointialueen, Maakuntaliiton ja kuntien välisessä keskustelussa kuntakierroksella nousi esille yhteinen tahtotila yhteisestä alueellisesta hyvinvointisuunnitelmatyöstä aikatauluineen
- 11-12/2023 Maailman paras hyte-suunnitelma- työpajoissa luotiin perusta yhteiselle maakunnalliselle hyvinvointisuunnitelmalle
- 12/2023 Työpajojen rinnalla luotiin tiekartta – aikataulu prosessin etenemiselle
- 12/2023 Vahvistettiin hyväksyntä suunnitelman mukaiselle etenemiselle (*erillinen dia esittelykierroksesta verkostoissa)
- Erillinen työryhmä (kunnat, hyvinvointialue, Maakuntaliitto ja järjestöt) laati maakunnallisen hyvinvointisuunnitelman painopisteet ja tavoitteet. Nämä tulevat olemaan osana kuntien ja hyvinvointialueen hyvinvointisuunnitelma-työtä.
- 1-2/2024 Laaditut painopisteet ja tavoitteet ovat hyväksyntä- ja kommenttikierroksella kunnissa ja hyvinvointialueella ja eri verkostoissa
- Maakuntaliitto julkaisee suunnitelman, jossa on kuvattu hyvinvoinnin nykytilaa maakunnassa, painopisteiden sisällöt, tavoitteet, sekä arviointi-indikaattorit
- Hyväksyntä- ja kommenttikierroksen jälkeen toimijat lähtevät laatimaan painopisteiden ja tavoitteiden mukaisia toimenpiteitä

Hyte-tiekartta

Luonnos

“Kotipesä”
maakuntaliitossa

Pohjois-Karjalan HYTE-ohjelma
Yhteiset painopisteet ja tavoitteet sekä aikataulu + viestintä ja arviointi

Kunnat

HVA

Poliisi

AVI/ELY

3. sektori

Kela

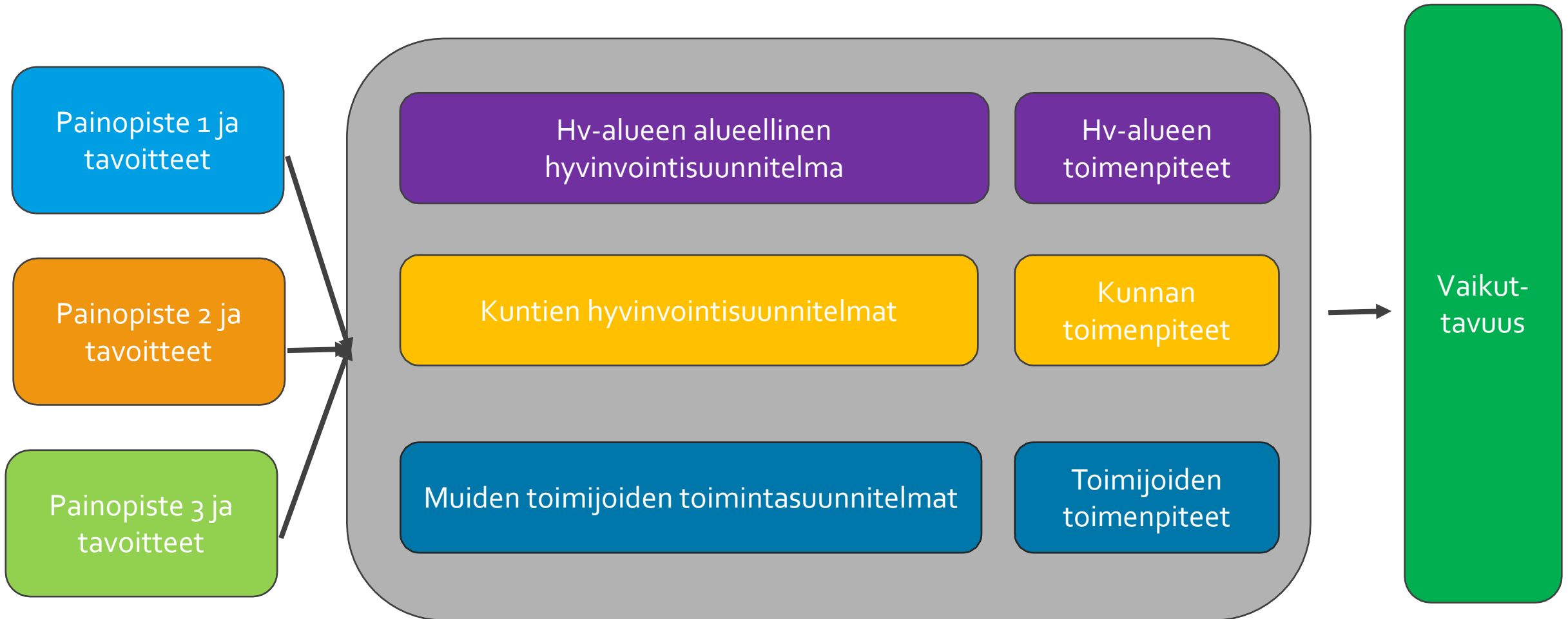
Yritykset

Oppilaitokset

Seurakunnat

Jne.....

Maakunnallinen hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Painopisteet, teemat ja indikaattorit

Elintavat (liikunta, ravitsemus, uni, päihteet)
Mielen hyvinvointi
Toimintakyky
Työkyky
Kokemus terveydestä ja hyvinvoinnista

Osallisuuden kokemus
Yksinäisyys
Syrjäytyminen
Yhteisöt
Kotoutuminen

Väkivallattomuus
Turvallinen ja terveellinen asuminen
Turvalliset ja terveelliset arjen
toimintaympäristöt
Turvaa ja tukea tuovat ihmissuhteet

- THL:n vähimmäistietosisällön mukaiset indikaattorit:
 - Kunnat 55 kpl
 - Hyvinvointialue 84 kpl
- HYTE-kerroin
 - Kunnat: prosessi-indikaattorit 15 kpl ja tulosindikaattorit 6 kpl
 - Hyvinvointialue: prosessi-indikaattorit 8 kpl ja tulosindikaattorit 5 kpl

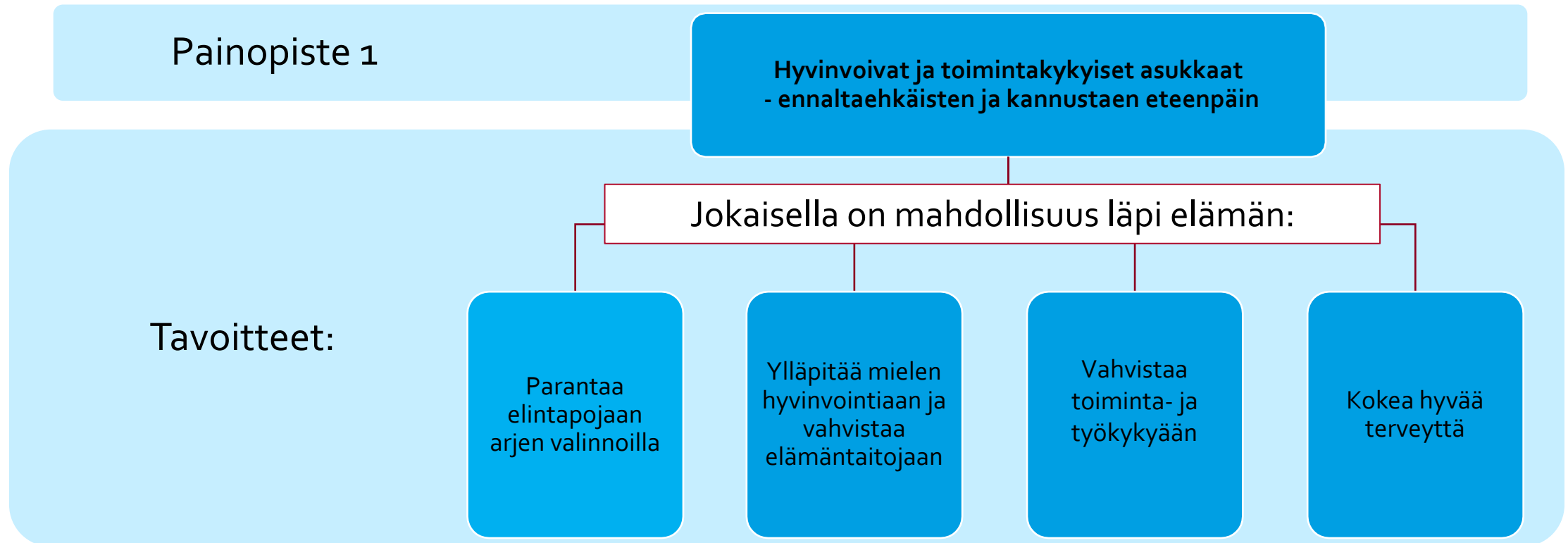
Vähimmäistietosisältöjen jaottelu painopisteittäin

Painopiste	Indikaattori - vähimmäistietosisältö	Tulosindikaattorit – <u>hyte</u> -kerroin
<p>1. Hyvinvoivat ja toimintakykyiset asukkaat</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vaikeasti työllistyvät (rakennetyöttömyys) <u>↓</u>, % 15-64-vuotiaista • Työkyvyttömyysindeksi, ikävakioitu • Ylipainon (ml. lihavuuden) yleisyys (%) 2 - 16-vuotiaista • Ylipainon yleisyys, % AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista • Ei syö koululounasta päivittäin, % 8. ja 9.luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista • Lasten ja nuorten fyysinen toimintakyky (<u>MOVE!</u>-mittaus), % 5. ja 8. luokan oppilaista, joilla heikko fyysinen toimintakyky • Huolta herättävää päihteiden tai tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttöä tai rahapelaamista, % 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista • Päivittäin tupakoivien osuus (%), 20 vuotta täyttäneistä, koulutusryhmittäin • Terveysliikuntasuosituksen mukaan liian vähän liikkuvien osuus, % 20 vuotta täyttäneistä, koulutusryhmittäin • Lihavien osuus (kehon painoindeksi BMI \geq 30kg/m²), % 20 vuotta täyttäneistä, koulutusryhmittäin • Alkoholia liikaa käyttävien osuus (AUDIT-C), % 20 vuotta täyttäneistä • Alkoholiuolemat, menetetyt elinvuodet (PYLL) ikävälillä 25 - 80 vuotta / 100 000 vastaavan ikäistä, pienituloiset • Kannabista 12 viime kuukauden aikana käyttäneiden osuus (%), 20 - 64-vuotiaat 	<ul style="list-style-type: none"> • Vammojen ja myrkytysten hoidosta aiheutuvat sairaalahoitajakset tai sairaalassa hoidetut potilaat tai molemmat • Lonkkamurtumat 65 vuotta täyttäneillä, prosenttia vastaavan ikäisestä väestöstä • Mielenterveyshäiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat 18–34-vuotiaat (pois lukien elimelliset aivo-oireyhtymät ja älyllinen kehitysvammaisuus), prosenttia vastaavan ikäisestä väestöstä • <u>Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, osuus 8. ja 9. luokan oppilaista</u> • <u>Ylipaino, osuus 8. ja 9. luokan oppilaista</u> • <u>Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25—64-vuotiaat, % osuus vastaavan ikäisestä väestöstä</u> • <u>Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajakset 65 vuotta täyttäneillä henkilöillä verrattuna 10 000 vastaavan ikäiseen henkilöön.</u>

Esimerkki 1. painopisteen indikaattoreista

Maakunnallisen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen painopisteet ja tavoitteet

Tavoitteet:

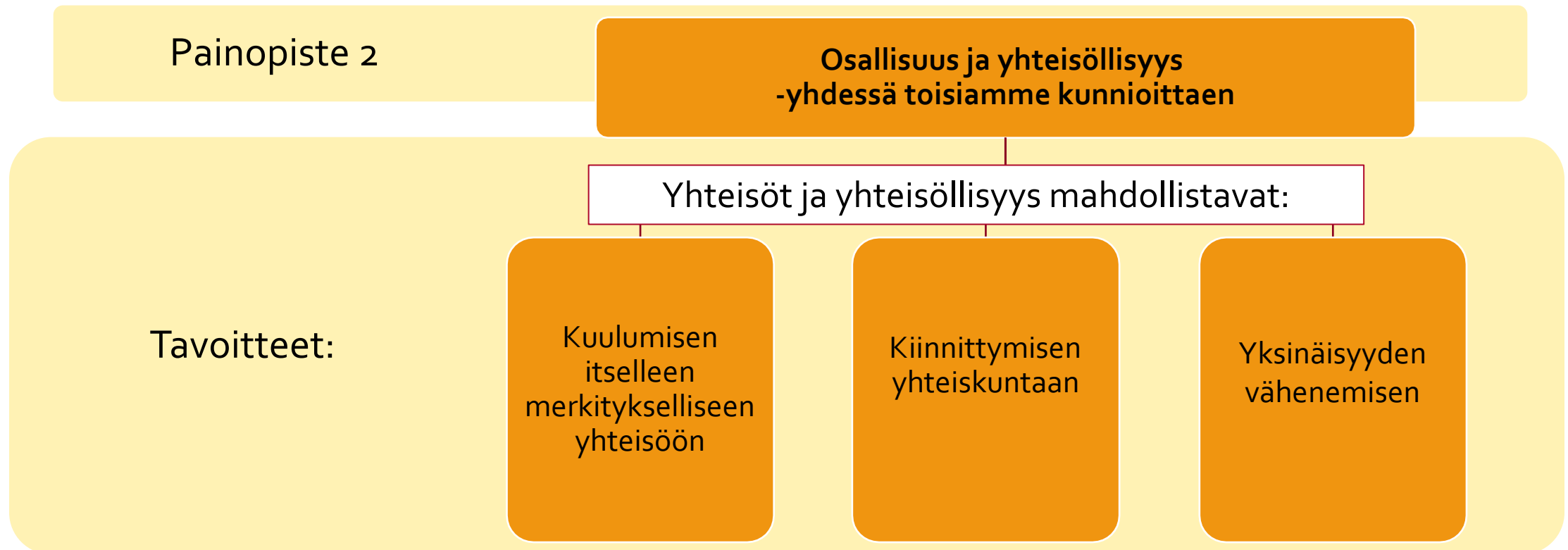
Parantaa elintapojaan arjen valinnoilla

Ylläpitää mielen hyvinvointiaan ja vahvistaa elämäntaitojaan

Vahvistaa toiminta- ja työkykyään

Kokea hyvää terveyttä

Maakunnallisen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen painopisteet ja tavoitteet

Painopiste 2

Osallisuus ja yhteisöllisyys
-yhdessä toisiamme kunnioittaen

Yhteisöt ja yhteisöllisyys mahdollistavat:

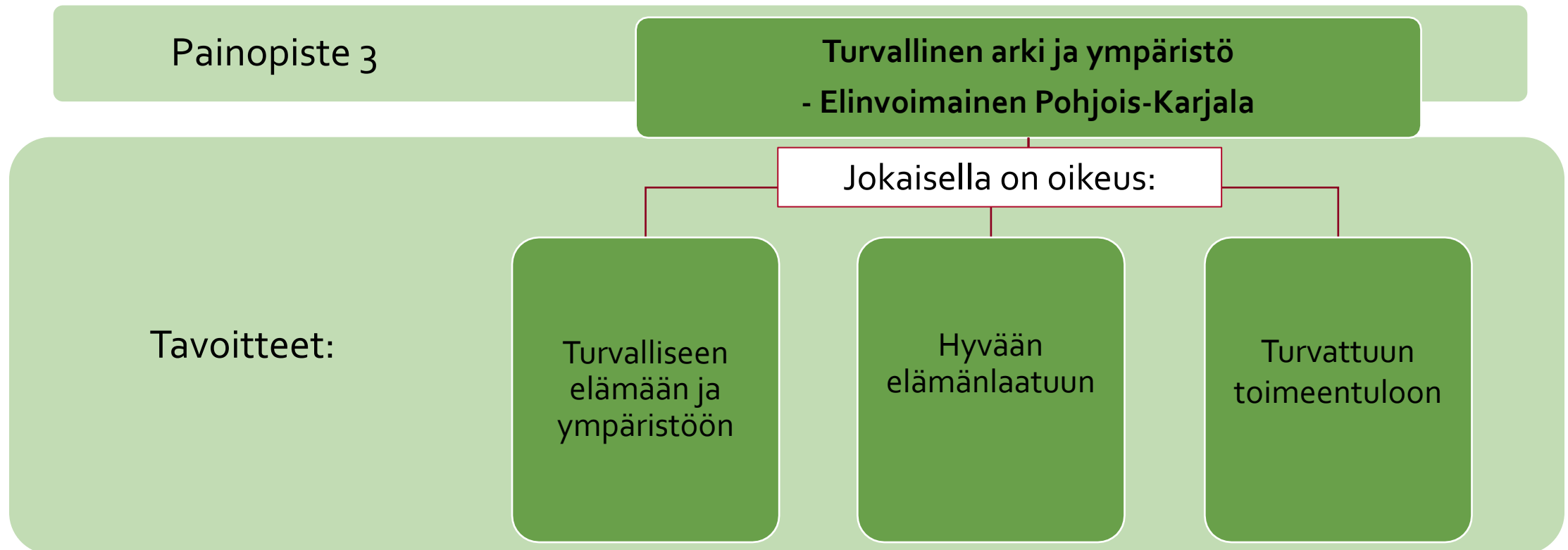
Tavoitteet:

Kuulumisen
itselleen
merkitykselliseen
yhteisöön

Kiinnittymisen
yhteiskuntaan

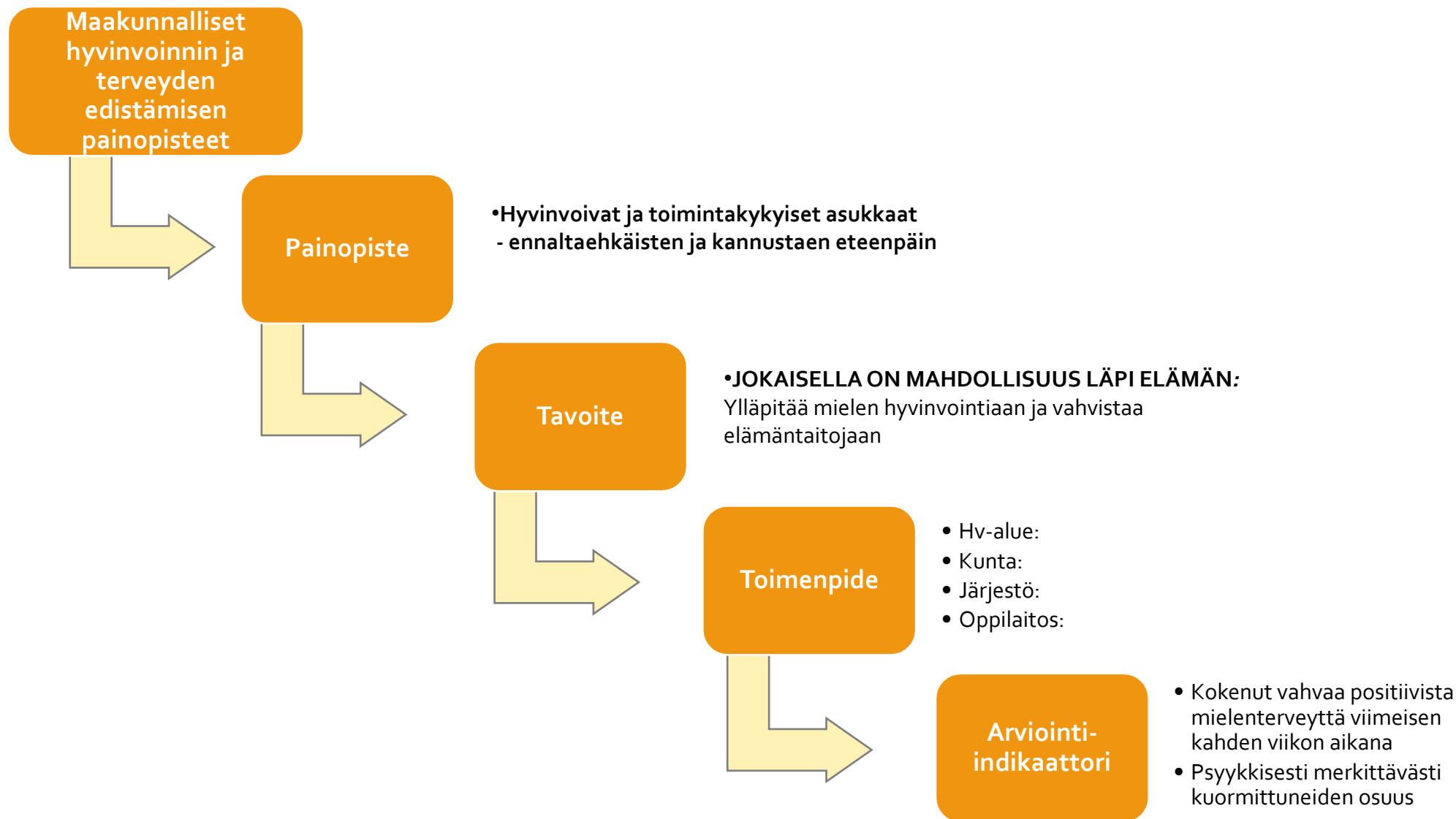
Yksinäisyyden
vähentämisen

Maakunnallisen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen painopisteet ja tavoitteet

Painopisteistä arviointiin

Luonnos

Painopiste	Tavoitteet	Kunnan toimenpiteet toimialoittain					Arviointi ja seuranta
		Opetustoimi /sivistystoimi	Tekninen	Vapaa-aikapalvelut	Hallinto		Indikaattori
Hyvinvoivat ja toimintakykyiset asukkaat – ennaltaehkäisten ja kannustaen eteenpäin	Parantaa elintapojaan arjen valinnoilla						
	Ylläpitää mielen hyvinvointiaan ja vahvistaa elämäntaitojaan						
	Vahvistaa toiminta- ja työkykyään						
	Kokea hyvää terveyttä						
Osallisuus ja yhteisöllisyys	Kuulumisen itselleen merkitykselliseen yhteisöön						
	Kiinnittymisen yhteiskuntaan						
	Yksinäisyyden vähentämisen						
Turvallinen arki ja ympäristö	Turvalliseen elämään ja ympäristöön						
	Hyvään elämänlaatuun						
	Riittävään taloudelliseen turvaan						

Yhteisesti määritelty aluetasolla

Toimialakohtainen määritelty paikallistasolla

Painopiste	Tavoitteet	Hyvinvointialueen toimenpiteet palvelualueittain					Arviointi ja seuranta
		Terveys- ja sairaanhoito-palvelut	Ikäihmisten palvelut	Perhe- ja sosiaalipalvelut	Ympäristöterveyden-huolto	Pohjois-Karjalan pelastuslaitos	Indikaattori
Hyvinvoivat ja toimin- takykyiset asukkaat – ennaltaehkäisten ja kannustaen eteen päin	Parantaa elintapojaan arjen valinnoilla						
	Ylläpitää mielen hyvinvointiaan ja vahvistaa elämäntaitojaan						
	Vahvistaa toiminta- ja työkykyään						
	Kokea hyvää terveyttä						
Osallisuus ja yhteisöllisyys – yhdessä toisiamme kunnioittaen	Kuulumisen itselleen merkitykselliseen yhteisöön						
	Kiinnittymisen yhteiskuntaan						
	Yksinäisyyden vähenemisen						
Turvallinen arki ja ympäristö	Turvalliseen elämään ja ympäristöön						
	Hyvään elämänlaatuun						
	Riittävään taloudelliseen tu- rvaan						

Yhteisesti määritelty aluetasolla

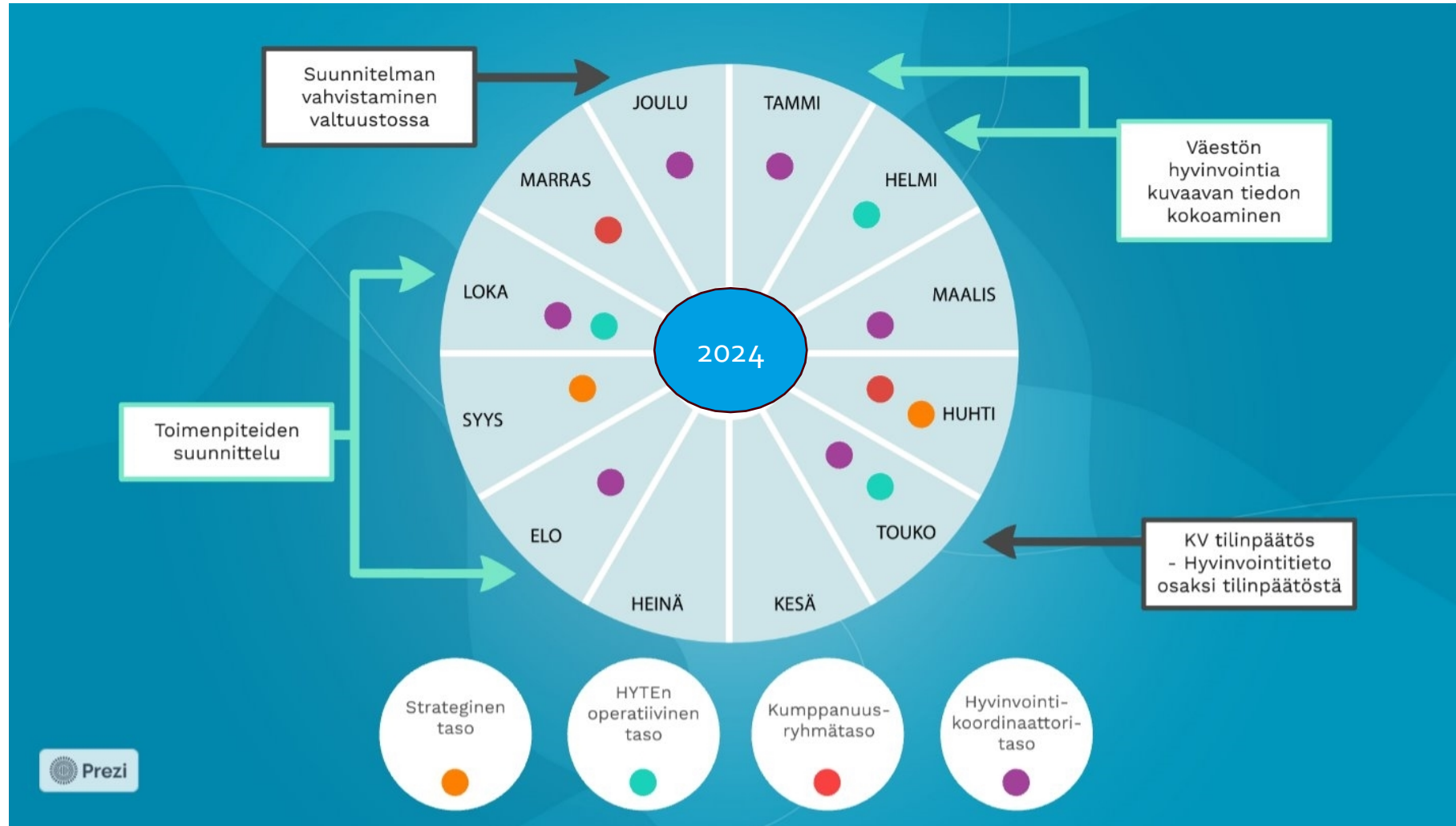
Toimialakohtainen määritelty paikallistasolla

Painopiste	Tavoitteet	Muiden toimijoiden (järjestöt, oppilaitokset, viranomaiset) toimenpiteet toiminnan mukaisesti					Arviointi ja seuranta
		Järjestö x	Oppilaitos x	Viranomainen x			Indikaattori
Hyvinvoivat ja toimintakykyiset asukkaat – ennaltaehkäisten ja kannustaen eteenpäin	Parantaa elintapojaan arjen valinnoilla						
	Ylläpitää mielen hyvinvointiaan ja vahvistaa elämäntaitojaan						
	Vahvistaa toiminta- ja työkykyään						
	Kokea hyvää terveyttä						
Osallisuus ja yhteisöllisyys	Kuulumisen itselleen merkitykselliseen yhteisöön						
	Kiinnittymisen yhteiskuntaan						
	Yksinäisyyden vähenemisen						
Turvallinen arki ja ympäristö	Turvalliseen elämään ja ympäristöön						
	Hyvään elämänlaatuun						
	Riittävään taloudelliseen turvaan						

Yhteisesti määritelty aluetasolla

Toimialakohtainen määritelty paikallistasolla

Laajan hyvinvointikertomuksen ja –suunnitelman valmistelu taustalla (kunnat ja hva)

Pohjois-Karjalan hyvinvointikertomuksen – suunnitelman rakenne/sisällysluettelo (SHVK)

- Osa I
 - ❖ Väestön hyvinvoinnin kehitys valtuustokaudella 2021 – 2024

 - ❖ Hyvinvointisuunnitelma 2021 –2024:n painopisteiden, tavoitteiden ja toimenpiteiden arviointi

 - ❖ Johtopäätösten teko

- Osa II
 - ❖ Hyvinvointisuunnitelma valtuustokaudelle 2025 –2028

 - ❖ Toimeenpanosuunnitelma:
 - ❖ Yhteiset painopisteet ja tavoitteet
 - ❖ Organisaatio ja toimialakohtaiset toimenpiteet
 - ❖ Sidosryhmäkohtaiset toimenpiteet
 - ❖ Arviointimittarit

- Osa III
 - ❖ Käsittely toimielimissä

 - ❖ Suunnitelma-asiakirjan hyväksyminen

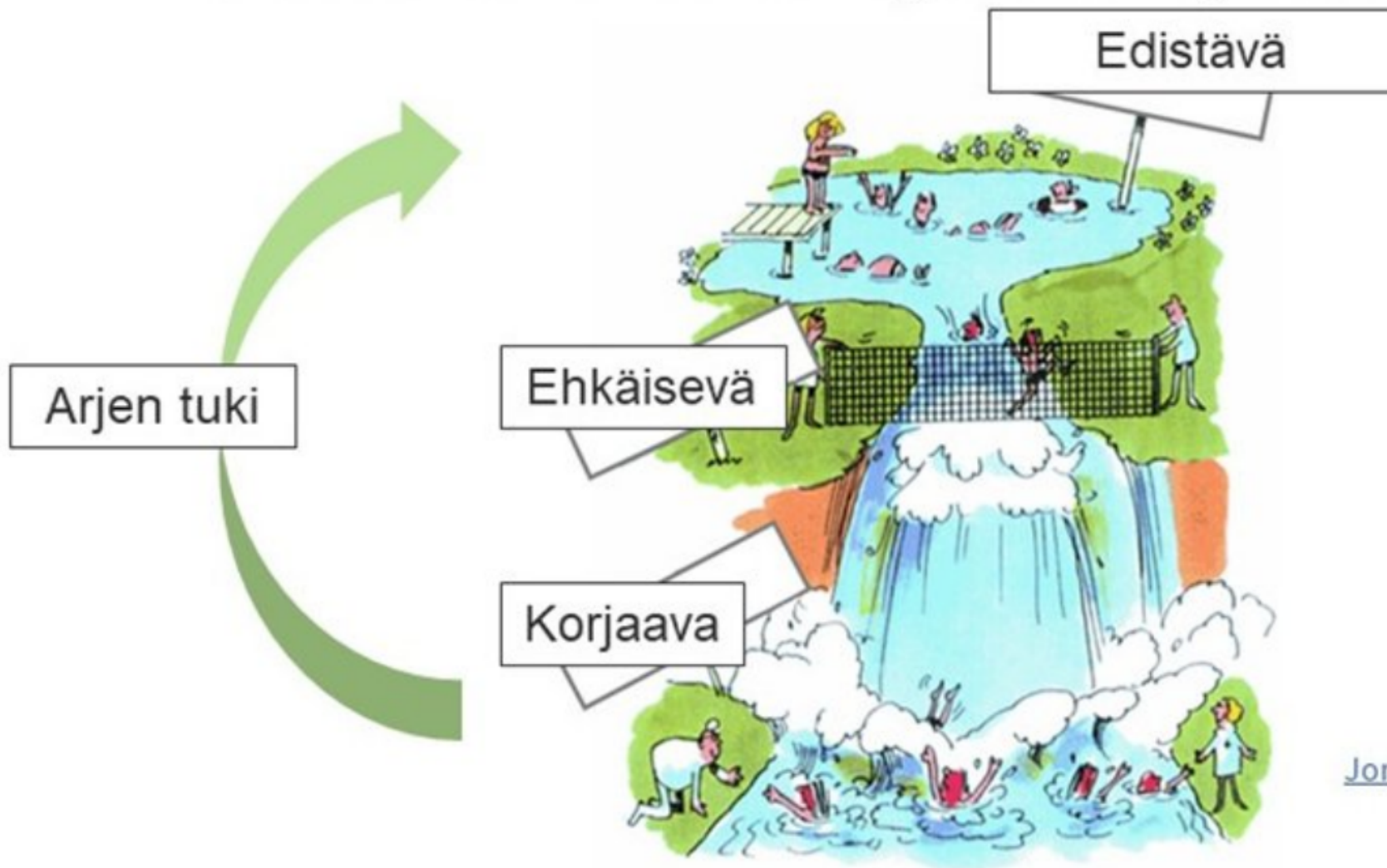
Pohjois-Karjalan hyvinvointistrategia

2025-2028

1. Johdanto
2. Tilannekuva *"Luonnos"*
 - 2.1 Hyvinvoinnin tila
 - 2.2 HYTE-rakenteet
3. Painopisteet ja tavoitteet
Painopisteiden ja niiden sisältöjen nimeäminen.
Painopisteittäiset tavoitteet. Kuvaus, mitä sisältöjä/ilmiöitä kukin tavoite sisältää, mihin haasteisiin tai ilmiöihin kukin tavoite vastaa. Yhdyspinta vähimmäistietosisällön mukaisiin (ja tarvittaessa muihin) indikaattoreihin.
4. Toimeenpano (hyte- vuosirytmii)
5. Arviointi

Noin 12 sivua 😊

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen vähentää soten korjaavaa työtä

Jonsson & Persson 2007